

Mystérium Grálu a třetí hierarchie

Sergej O. Prokofjev

Rudolf Steiner se zmiňuje o celé řadě andělů, archandělů a archai na Michaelově škole. To nám nabízí otázku po karmických pramenech jejich sounáležitosti s michaelským proudem a nadsmyslovou školou Michaelovou. Uvážíme-li, že v této škole byl položen základ k novému kosmickému křesťanství a že současně zahájila nebeskou přípravu anthroposofie, kterou Rudolf Steiner nazval „moderní vědou Grálu“, a tím ji přivedl do souvislosti s tímto ústředním proudem esoterního křesťanství, potom máme to, co potřebujeme k zodpovězení navržené otázky.

Tím, že uvedl duchovní vědu na Zemi jako moderní vědu Grálu, vytvořil totiž Rudolf Steiner vědomě napojení na onen proud esoterního křesťanství, který staletí nesl toto jméno. Z toho plyne, že nebeská příprava anthroposofie, která je spojena s obnovou křesťanství v Michaelově škole, byla také spojena s pokračováním mystérií Grálu, ovšem ne na Zemi, ale v duchovém světě.

Grálská mystéria působila už při dvou dřívějších příležitostech jen ve vyšším světě. Poprvé v období mezi životem Josefa z Arimatie na přelomu časů a životem Titurela v 8. století, který postavil první hrad Grálu na severu Španělska a uvedl esoterní proud grálských mystérií na Zemi. Podruhé, když byl Grál v 9. století na konci doby Parsialovy vzat zpět do duchového světa, kde byl svěřen duchovým bytostem vyšších hierarchií, až do založení anthroposofie na Zemi jako moderní vědy Grálu. Až do této doby skrývaly „duchové bytosti... obrazy světa, v nichž žila tajemství Golgoty“ (GA 26, „Gnose a anthroposofie“). Tyto obrazy představovaly obsah svátého Grálu.

Jen na tomto základu mohlo být v Michaelově škole založeno nové *kosmické křesťanství*, jehož obrazný obsah byl potom poprvé vyzdvižen k duši vědomé účastnících se lidí. Lépe porozumíme významu tohoto obsahu, když uvážíme, že duše vědomá má být v budoucnu člověkem proměněna v duši imaginativní (GA 145, 29. 3. 1913). Ta potom v sobě ponese nové jasnovidné síly, které dávají schopnost přijímat s plným vědomím objektivní imaginace z duchového světa.

Co však má jednou vzniknout na Zemi ze svobodného usilování člověka, to už může člověk prožít v duchovém světě prorocky před svým zrozením. V duchových světech má duše vědomá už jasnovidné schopnosti a působí proto jako duše imaginativní. Z toho plyne, že vyzdvižení obsahu nových mystérií do duše vědomé, které prošlo v Michaelově škole, bylo neoddelitelně spojeno s přijetím „obrazů světa“, které v sobě nesou tajemství mystéria Golgoty, to jest obsah číše Grálu.

Jak jsme viděli, byla totiž Michealem vyvolána metamorfóza starých mystérií do nových na základě oněch duchovních sil, které proudem vnikly do pozemského vývoje v důsledku mystéria Golgoty. Jakýsi druh „extraktu“ toho byl od počátku uchováván v misce Grálu, z čehož se dá usuzovat, že duchovní obsah svaté misky hrál ústřední roli také v Michaelově škole.

Právě prostřednictvím svého imaginativního charakteru hrály „obrazy světa“ zvláštní roli v následujícím nadsmyslovém kultu, v závěrečné fázi nebeské přípravy anthroposofie jako

moderní vědy Grálu.

Z toho všeho vyplývá, že bytosti, které byly strážci Grálu v době, kdy byl vzat ze Země a dlel v duchových světech, byly ty, které od začátku patřily k nadmyslovému proudu Michaelovu, a potom se účastnily jeho školy. Proto mohl Rudolf Steiner říci, „že v naší době se má vyvinout z duše vědomé ve světle Michaelovy působnosti nové, úplné porozumění mystériu Golgoty“ a „anthroposofie usiluje o toto nové porozumění“. (GA 26, „Gnose a anthroposofie“.) A ona o to usiluje, poněvadž základ k tomu byl položen už v procesu její nadmyslové přípravy v duchovém světě.

„Velkou nauku iniciátů“ (GA 240, 20. 7. 1924) nazval později Rudolf Steiner „vědou o Grálu“. Podle jeho výroku k ní vede anthroposofická cesta zasvěcení, jak je popsána v *Tajné vědě*. Jestli byla tato Velká nauka iniciátů založena v Michaelově škole, potom z toho plyne, že muselo být v Michaelově škole přímé spojení mezi ní a mystérii Grálu v duchovém světě. Takové spojení mohly ovšem přivodit jen určité duchové (hierarchické) bytosti, které byly od počátku ve vztahu s nadmyslovými mystérii svátého Grálu, a potom se účastnily Michaelovy školy pod jeho vedením.

Rudolf Steiner na to poukazuje následujícími slovy: „Vytvořil se zástup těch, kteří patřili k Michaelovi. Ti přijali v nadmyslových oblastech, v duchovém světě, ony nauky michaelských učitelů ze staré doby Alexandrový, *michaelských učitelů z doby grálské tradice*, a také michaelských učitelů, kteří se projevovali v takových impulzech, jaké byly v impulzu Artušově. (GA 240, 21. 8. 1924.)

Jinými slovy, v Michaelově škole se formovalo jedinečné společenství, které se skládalo z dříve inkarnovaných lidských duší, elementárních duchů a bytostí třetí hierarchie. Společně přijali „Nauky michaelských učitelů“ z předkřesťanských mystérií až do doby Alexandra Velikého, když začali opouštět Zemi s požárem chrámu v Efezu; potom nauky z doby mystérií Artušových rytířů, jejichž úlohou bylo vykonat přechod od předkřesťanských mystérií ke křesťanským, a nakonec nauky z mysterijního proudu svátého Grálu, které byly po více století hlavním proudem esoterního křesťanství. V této souvislosti je v uvedeném citátu velmi důležitý poukaz na onu přechodnou periodu, v níž grálská mystéria nebyla sama přítomna na Zemi, ale jen jejich „tradice“ (12. -13. století), to jest když Grál byl vzat ze Země a uchováván v duchovém světě oněmi hierarchickými duchy, kteří se později podíleli na Michaelově škole, a tím utvořili živý most mezi touto školou a mystérii svátého Grálu. V důsledku toho byla nebeská anthroposofie v nadmyslových světech tak připravena, že mohla být na Zemi nejen „duchovní vědou“, ale také „vědou o Grálu“.

Mohutnou imaginací, kterou Rudolf Steiner vložil do základu celé waldorfské pedagogiky, je potvrzeno, že zvláště duchové všech tří stupňů třetí hierarchie byli mezi nadmyslovými strážci Grálu ve vyšších světech. Na začátku své ústřední pedagogické přednáškové řady s názvem „Všeobecná nauka o člověku“ (GA 293) dal prvním waldorfským učitelům imaginaci o nadmyslové číši, která představuje podstatný aspekt moderních mystérií Grálu, který souvisí s možností společného působení bohů a lidí v naší době.

Aby se před námi objevila moderní mystéria svátého Grálu v jejich celé nadmyslové skutečnosti a světovém významu, potřebujeme se jen meditativně ponořit do této imaginace a v ní prožít tvorbu vnitřního duchovního prostoru (aura síly) ze sil andělů, prožít objevení číše z aktivity archandělů a její naplnění spirituální substancí z bytostné povahy archai.

Podobně se podíleli duchové třetí hierarchie na tvorbě Základního kamene Vánočního sjezdu. Jen přichází nyní různé stupně v obráceném pořadí, poněvadž dotyčná událost nebyla jednoduše meditativní zážitek skutečnosti Grálu, ale svobodný tvůrčí čin Rudolfa Steinera ze sil, které působí v pozemském vývoji od mystéria Golgoty. Neboť v prvním případě se jedná o meditativní zakoušení vyšší skutečnosti, v druhém však o její stvoření. Tak byl Základní kámen stvořen Rudolfem Steinerem ze substance archai, jeho imaginativní forma ze sil archandělů a myšlenková aura, která ho obklopuje, ze sil andělů, skrze které, působí síly svaté Trojice.

Přesto to byli v obou případech stejní andělé, archandělé a archai, kteří byli nejdříve strážci Grálu v nadsmyslovém světě a kteří potom prošli nadsmyslovou školou Michaelovou, aby se od naší doby stali novými skupinovými dušemi lidstva - s věděním o tajemství kosmické a lidské svobody.